

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANČÍ

Investování volných finančních prostředků drobnými investory

Investing of free financial means by retail investors

Student: Veronika Římanová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Petr Polák, Ph.D.

Ostrava 2010

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě dle 7. 5. 2010

Veronika Římanová

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Petru Polákovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky, čas a pozornost, kterou mi věnoval.

OBSAH

1 ÚVOD.....	5
2 TEORIE INVESTOVÁNÍ.....	6
2.1 PODSTATA INVESTOVÁNÍ.....	6
2.1.1 Typy investorů.....	6
2.1.2 Investice.....	6
2.1.3 Faktory ovlivňující rozhodování investora.....	7
2.1.4 Investiční riziko.....	8
2.1.5 Investiční proces.....	10
2.2 FINANČNÍ TRH.....	11
2.2.1 Dělení finančního trhu.....	11
2.2.2 Dělení kapitálového trhu.....	12
2.2.3 Finanční zprostředkovatelé.....	13
3 PŘEHLED FINANČNÍCH PRODUKTŮ.....	14
3.1 BANKOVNÍ VKLADY.....	14
3.1.1 Běžný účet.....	14
3.1.2 Spořicí účet.....	14
3.1.3 Termínovaný vklad.....	15
3.1.4 Vkladní knížka.....	15
3.2 STAVEBNÍ SPOŘENÍ.....	16
3.3 PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ.....	17
3.4 KAPITÁLOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	18
3.5 PODÍLOVÉ FONDY.....	19
3.5.1 Druhy podílových fondů.....	20
3.6 AKCIE.....	22
3.6.1 Druhy akcií.....	23
3.7 DLUHOPISY.....	23
3.7.1 Druhy dluhopisů.....	24
4 MARKETINGOVÝ PRŮZKUM.....	26
4.1 PŘÍPRAVA A REALIZACE PRŮZKUMU.....	26
4.2 VYHODNOCENÍ.....	26
4.3 DALŠÍ VÝSLEDKY.....	35
5 ZÁVĚR.....	37
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	38

1 ÚVOD

Investování je činnost, která již dávno není určena jen profesionálům, ale týká se každého člověka. Každý z nás je zodpovědný za nakládání se svými osobními financemi. Jejich investováním se zvýší hodnota majetku a vytvoří se rezervy na případná špatná období, úspory na studia nebo na stáří. Investování není určeno pouze bohatým, ale každý člověk by měl přemýšlet o způsobech zhodnocení a rozmnožení svých financí.

V minulosti jsme byli zvyklí ukládat své úspory na vkladní knížky a termínované vklady u bankovních institucí, avšak tyto způsoby nepatří mezi nejefektivnější, jelikož zhodnocení finančních prostředků na vkladních knížkách nebo na termínovaných účtech je nízké díky nízkým úrokovým sazbám. V dnešní době finanční trh nabízí nepřehledné množství investičních nástrojů a každý investor si může zvolit dle svého vztahu k riziku takový investiční instrument, který mu bude zcela vyhovovat. Také se při investičním rozhodování ohlíží na předpokládaný výnos, riziko a likviditu. Proto je nutné, aby investor jednotlivé nabídky finančních institucí důkladně porovnal, k čemuž potřebuje znát veškeré možné informace.

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak drobní investoři využívají možnosti zhodnocení volných finančních prostředků prostřednictvím nástrojů peněžního a kapitálového trhu a do kterých investičních instrumentů převážně investují pomocí sestaveného dotazníku.

Teoretická část je zaměřena na teorii investování. Je zde charakterizována podstata investování, investičního rizika a investičního procesu, popsány typy investorů, faktory ovlivňující rozhodování investora a druhy investic. Je vysvětlena podstata finančního trhu a jeho dělení na peněžní a kapitálový trh. Druhá část zahrnuje přehled jednotlivých finančních instrumentů. Je rozebrána jejich podstata, základní rysy, výhody a nevýhody pro investora. V praktické části jsou zpracovány výsledky marketingového průzkumu, který byl proveden formou písemného dotazování.

2 TEORIE INVESTOVÁNÍ

2.1 PODSTATA INVESTOVÁNÍ

Investování je obětování dnešní hodnoty peněz v zájmu získání nějaké budoucí hodnoty. Investovat znamená hospodařit s peněžními prostředky tak, aby jejich množství v dalších letech rostlo a aby přinášely užitek i v budoucnu. Člověku, který nespotřebovává peníze okamžitě, ale obětovává dnešní požitek ve prospěch budoucího požitku, se říká **investor**.

2.1.1 Typy investorů

Na finančním trhu se vyskytují různé skupiny investorů s různými cíli.

Konzervativní investor má značnou averzi k riziku, proto diverzifikuje riziko. Vyhledává nejméně rizikové investiční instrumenty, kterými jsou státní pokladniční poukázky, státní dluhopisy apod.

Umírněný investor je ochoten přijmout určitou míru rizika, investuje rozvážně v největší míře do podnikových dluhopisů, podílových listů.

Agresivní investor vyhledává rizikové investice, snaží se o co největší zhodnocení investice. Může dosáhnout zisku i ztráty, zaměřuje se na rizikové akcie a deriváty.

2.1.2 Investice

Investice představují skutečné podnikání, které zvyšuje domácí produkt v budoucnosti. Investice rozdělujeme na:

- ❖ **Investice reálné**
- ❖ **Investice finanční**

Reálné investice představují zhmotnělé soubory i soubory nehmotné. V účetní evidenci se tyto investice projeví jako položky hmotného nebo nehmotného investičního majetku. V primitivních ekonomikách patří většina investic mezi reálné investice, ale ve vyspělých ekonomikách je tato skupina investic méně rozsáhlá než skupina finančních investic. Reálnou investicí může být:

- ❖ Pozemek

- ❖ Výrobní zařízení
- ❖ Budova, stavba
- ❖ Umělecká díla, sbírky
- ❖ Drahé kovy, zlato
- ❖ Software, know-how, licence, patenty

Finanční investice představují majetkové transakce. Nejsou vázané na konkrétní hmotný předmět. Mezi finanční investice patří:

- ❖ Akcie
- ❖ Dluhopisy
- ❖ Peněžní vklady
- ❖ Podílové listy
- ❖ Pojištění životní, důchodové, penzijní
- ❖ Finanční spoluúčasti na podnikání jiných
- ❖ Deriváty cenných papírů

Jednotlivé cenné papíry se od sebe liší dle obchodovatelnosti, převoditelnosti, rizikovosti a výnosnosti.

2.1.3 Faktory ovlivňující rozhodování investora

Mezi nejvýznamnější faktory, kterým věnuje investor pozornost při rozhodování, patří:

- ❖ výnosnost investice
- ❖ riziko spojené s investicí
- ❖ likvidita investice

Výnos investice představuje rozdíl mezi výnosem a investovanými prostředky po splnění daňové povinnosti. Výnosnost je zpravidla základním motivem pro podstoupení investičního procesu.

Riziko představuje stupeň nejistoty spojený s očekávaným výnosem. Výnosnost a riziko spolu blízce souvisejí. Obecně platí, že čím vyšší je riziko, tím vyšší je i výnosnost a naopak. Riziko investice někdy bývá označováno jako bezpečnost investice.

Tzv. **bezpečnostní pyramida** nám ukazuje rizikovost investičních nástrojů od nejméně rizikových po nejvíce rizikové.

Schéma č. 1 – Bezpečnostní pyramida

Likvidita představuje schopnost investice přeměnit se na hotové finanční prostředky a to co nejrychleji, s minimálními transakčními náklady a bez velké ztráty. Investor musí proto posoudit, jak dlouho si může dovolit svá finanční aktiva blokovat v cenných papírech. Investice je tím výhodnější, čím je její doba splacení kratší.

Racionální investor hledá takovou kombinaci výnosu, rizika a likvidity, která je optimální z hlediska dosažení stanovených cílů. Neexistuje žádná investice, která by splňovala všechna kritéria na maximum.

2.1.4 Investiční riziko

Finanční riziko je potenciální budoucí finanční ztráta subjektu na finančním trhu. Riziku se nelze nikdy zcela vyhnout, některé druhy rizika je ale možné snížit nebo přenést na jinou osobu.

Investiční rizika se dělí na rizika [viz Jílek (2009)]:

- ❖ Úvěrová
- ❖ Tržní
- ❖ Likvidní
- ❖ Operační
- ❖ Obchodní

Úvěrové riziko je nejdůležitějším rizikem finančních trhů. Je to riziko ztráty v případě, že partner nedostojí svým závazkům a tím způsobí držiteli pohledávky ztrátu. Tyto závazky vznikají z úvěrových, obchodních a investičních aktivit, z platebního styku a vypořádání cenných papírů při obchodování na vlastní i cizí účet. V rámci úvěrového rizika dochází dále k členění rizika na [viz Jílek, 2009]:

- Přímé úvěrové riziko
- Riziko úvěrových ekvivalentů
- Vypořádací riziko
- Riziko angažovanosti

Někdy se z úvěrového rizika vyčleňuje tzv. **vypořádací riziko**, které je rizikem ztráty z nevypořádání zejména měnových obchodů nebo obchodů s cennými papíry. Dochází k situaci, kdy hodnota partnerovi byla dodána, ale hodnota od partnera ještě není k dispozici nebo kdy kvůli technickým problémům dojde k přerušení vypořádání.

Tržní riziko znamená riziko ztráty v důsledku změny tržních cen včetně úrokových mír v důsledku nepříznivých změn tržních podmínek. Tržní riziko se dále dělí na riziko úrokové, akciové, komoditní a měnové.

Likvidní riziko se člení na riziko tržní likvidity, které představuje riziko ztráty v případě malé likvidity trhu s finančními nástroji a na riziko financování znamenající riziko momentální platební neschopnosti. U dokonale likvidních aktiv není žádné riziko likvidity, ale méně likvidní aktiva, mezi které patří např. nemovitosti, není snadné proměnit na finanční prostředky a prodávající musí cenu takového majetku snížit pod cenu danou jeho současnou hodnotou nebo zprostředkovateli zaplatit vyšší poplatek, aby dosáhl rychlého prodeje.

Operační riziko se člení na riziko transakční představující riziko ztráty z provádění operací, riziko operačního řízení, které je rizikem ztráty z chyb v řízení aktivit, a riziko systémů, které znamená riziko ztráty z chyb v systémech podpory.

Obchodní riziko se člení na právní riziko, riziko změny úvěrového hodnocení, reputační riziko, daňové riziko, riziko měnové konvertibility, riziko pohromy a regulační riziko.

2.1.5 Investiční proces

Investiční proces jsou postupy, způsoby a prostředky, jichž investor využívá při rozhodování, do kterých finančních nástrojů investovat, jak velká by měla investice být a kdy ji má investor provést. Postup rozhodování sestávající z pěti kroků představuje základní fáze procesu investování [viz Sharpe (1994)]:

1. Stanovit investiční politiku.
2. Provést analýzu cenných papírů.
3. Sestavit portfolio.
4. Revidovat portfolio.
5. Ohodnotit výkonnost portfolia.

V první fázi *Stanovení investiční politiky* dochází k určení investičních záměrů a stanovení množství investovatelného bohatství. Cílem investora je pokus o vydělání mnoha peněz při vědomí, že to může znamenat i značnou ztrátu. To znamená, že investiční záměr by měl být nastaven s ohledem na výnosnost, ale i na riziko ztráty. První fáze investičního procesu je zakončena výběrem finančních nástrojů vhodných k investování, které budou pak zahrnuty do výsledného portfolia.

Druhá fáze *Provedení analýzy cenných papírů* spočívá v zúžení souboru finančních aktiv vybraných v první fázi procesu a to se provádí pomocí celé řady metod, které se zabývají analýzami jednotlivých cenných papírů. Nejznámějšími a nejpoužívanějšími jsou analýzy technická a fundamentální. *Technická analýza* se snaží správně načasovat okamžik nákupu či prodeje akcie tak, aby bylo dosaženo maximálního možného výnosu. *Fundamentální analýza* je náročnější na zpracování a na množství vstupních údajů. Výsledkem je stanovení tzv. vnitřní hodnoty akcie a detailní zpracování finanční situace a odhad budoucího vývoje podniku. Investor tuto vnitřní hodnotu akcie srovnává s tržní hodnotou akcie a na základě tohoto srovnání se rozhoduje o koupi nebo prodeji akcie.

Ve fázi *Sestavení portfolia* se musí investor rozhodnout, do kterých finančních aktiv bude investovat a v jaké míře. Také se musí zabývat problémy selektivity, časování a diverzifikace. Selektivita se zaměřuje na předpovídání pohybu cen akcií. Časování trhu spočívá v předpovídání pohybu cen akcií jako celku vzhledem k cenným papírům s pevnými příjmy. Diverzifikace je sestavení investorova portfolia za předpokladu minimalizace rizika za daných podmínek.

Další krok *Revize portfolia* spočívá v cyklickém opakování všech předchozích kroků, protože investor může časem změnit svůj investiční záměr, což by znamenalo, že současné

portfolio již by nemuselo být optimální. Nové portfolio by mělo být vytvořeno prodejem některých současných cenných papírů a nákupem jiných cenných papírů, které v současnosti v jeho držení nejsou. Jistou motivací pro revizi je čas, díky němuž se ceny finančních nástrojů mění. Některé původně neatraktivní cenné papíry se časem mohou stát pro investora atraktivními a naopak.

Poslední fází investičního procesu je *Hodnocení výkonnosti portfolio*, která představuje hodnocení jak dosažených výnosů z investice, tak i míru rizika, se kterým je spojeno. Pro měření výnosnosti a rizika používáme standardy.

2.2 FINANČNÍ TRH

Finanční trh je trh, kde dochází k přelévání volných finančních zdrojů od subjektů, kteří jich mají nadbytek k těm, kteří jich mají nedostatek a dokáží jich využít nejefektivněji. Soustřeďují se zde úspory, které představují nabídku, a potřeba prostředků různých subjektů znamenající poptávku peněz a kapitálu. K správnému fungování finančních trhů je nutné, aby na straně nabídky byla snaha spořit a na straně poptávky byl motiv pro použití a musí zde existovat zprostředkovatelé pro obě strany. Finanční trhy umožňují podnikům, vládám, mezinárodním organizacím, aby měli přístup k hotovosti za účelem financování svých aktivit.

2.2.1 Dělení finančního trhu

Finanční trhy se člení z více hledisek [viz Polách (1999)]. Z věcného hlediska na:

- ❖ Peněžní trhy
- ❖ Kapitálové trhy
- ❖ Komoditní trhy
- ❖ Devizové trhy

Peněžní trhy představují trhy, kde jsou nabízeny a půjčovány finanční prostředky, jejichž splatnost nepřesahuje jeden rok. Těmto finančním prostředkům se říká nástroje peněžního trhu a zajišťují likviditu ekonomickým subjektům a také jsou vhodné ke krátkodobým spekulacím. Tyto nástroje se vyznačují nízkým rizikem, nízkým výnosem a vysokou likviditou a patří k nim pokladniční poukázky, depozitní certifikáty, bankovní akcepty. Účastníky peněžního trhu jsou především velcí investoři – stát, centrální banka, obchodní banky, pojišťovny atd.

Na **kapitálových trzích** se obchoduje s finančními nástroji s dobou splatnosti delší než jeden rok a s těmi, které nemají dobu splatnosti stanovenou. Těmito nástroji jsou dluhové a majetkové cenné papíry. K dluhovým nástrojům patří dluhopisy, směnky apod. Mezi majetkové cenné papíry se řadí akcie. Instrumenty kapitálového trhu jsou určeny k financování dlouhodobých investic domácností, podniků, bank, vlád i nadnárodních institucí.

Komoditní trhy jsou trhy s cennými kovy (zlatem, stříbrem, apod.), ale také se zemědělskými produkty a ostatními surovinami.

Devizové trhy jsou trhy, na nichž dochází ke směně a obchodování zahraničních měn mezi sebou.

Druhým hlediskem je hledisko účastníků. Finanční trhy se člení na:

- ❖ Bankovní trhy, kde vystupují jen banky
- ❖ Mezipodnikové trhy, na nichž se nacházejí ostatní ekonomické subjekty kromě bank
- ❖ Burzovní trhy, na nichž jsou organizovány obchody burzou
- ❖ Meziburzovní trhy, kde jsou obchody realizovány jiným způsobem než burzou

Z hlediska nástrojů se trhy člení na:

- ❖ Úvěrové trhy – trhy s úvěry a půjčkami
- ❖ Trhy cenných papírů – trhy s různými cennými papíry, např. s akciemi, dluhopisy apod.
- ❖ Devizové trhy

2.2.2 Dělení kapitálového trhu

Kapitálový trh se člení na trh primární a sekundární podle charakteru prodeje cenných papírů.

Primární trh je trh, kde se realizují specifické obchody s cennými papíry, tzv. emisní obchody. Je to místo, kde se nová emise cenných papírů poprvé dostává na trh. Na tomto trhu emitent nabízí něco, co ještě neexistuje a co vznikne pouze za předpokladu, že vydávaný cenný papír najde svého prvonabyvatele. Dojde k přenosu peněžních prostředků od investora k vypůjčovateli. Emitent má tuto operaci plně pod kontrolou.

Sekundární trh je trh s již emitovanými cennými papíry. V tomto případě investoři ztrácejí vazbu s dlužníkem a při změně majitele cenného papíru nepřecházejí peněžní prostředky mezi investory a dlužníky, nýbrž jen mezi investory. Dlužník zůstává transakcemi na tomto trhu neovlivněn, zatímco věřitel přenáší práva splácení na jiné osoby. Sekundární trhy poskytují věřitelům likviditu [viz Jílek (1997)].

2.2.3 Finanční zprostředkovatelé

Finanční zprostředkovatelé jsou instituce, které vstupují mezi majitele finančních přebytků a zájemce o tyto přebytky a vytvářejí pro obě skupiny výhodnější podmínky, než jaké by si byly schopny vytvořit sami. Finanční zprostředkovatelé shromažďují úspory a tím uspokojí požadavky jednotlivých uchazečů o úvěr, které by jednotliví majitelé úspor nebyli schopni uspokojit. Dochází tím k tzv. agregaci.

Dochází přitom také k transformaci rizika. Činnost finančního zprostředkovatele usnadní zapůjčování a vypůjčování peněz a vede k úspoře nákladů a ke snížení rizika pro majitele úspor, protože své peníze svěřují finančnímu investorovi a ne neznámé osobě. Velkou část takového rizika přebírá na sebe finanční zprostředkovatel, který je ale schopen toto riziko zvládnout lépe než jednotlivý majitel úspor.

Finančními zprostředkovateli jsou:

- ❖ Bankovní zprostředkovatelé
- ❖ Nebankovní zprostředkovatelé

Bankovní zprostředkovatelé jsou instituce, které přijímají peněžní prostředky od subjektů s přebytkem těchto prostředků, kteří je poskytují za určitý úrok na nějakou dobu zprostředkovateli a ten je pak poskytne za poplatek zájemcům o tyto přebytky. Mezi takové zprostředkovatele patří banky a finanční a úvěrové ústavy.

Nebankovní zprostředkovatelé jsou instituce, které nemají bankovní licenci. Nabízející investujícím subjektům ochranu před rizikem. Mezi nebankovní zprostředkovatele patří pojišťovny, penzijní fondy, finanční společnosti, investiční fondy, investiční společnosti, obchodníci s cennými papíry a další.

3 PŘEHLED FINANČNÍCH PRODUKTŮ

3.1 BANKOVNÍ VKLADY

Bankovní vklady jsou pro banku obvykle hlavním zdrojem refinancování. Vklady pocházejí od různých typů klientů, tj. fyzických osob, podnikatelů, společností nebo jiných bank.

3.1.1 Běžný účet

Běžný účet je základním bankovním produktem určeným ke správě financí. Jeho hlavním účelem je umožnit bezhotovostní hospodaření s finančními prostředky prostřednictvím některé banky. Dále slouží ke skladování peněz a k snadnější manipulaci s nimi. Na běžný účet vkládá peněžní prostředky nejen jeho majitel, ale peníze mohou posílat i cizí osoby (rodinní příslušníci, zaměstnavatelé apod.). Zajišťuje větší bezpečnost peněžních prostředků jak z krátkodobého hlediska (ztráta hotovosti), tak z dlouhodobého (ztráta jejich hodnoty). Díky běžnému účtu máme lepší přístup k dalším bankovním produktům.

Peněžní prostředky lze vkládat na běžný účet buď v hotovosti na přepážce banky nebo držitele poštovní licence, nebo převodem z jiného účtu. Vybrat peníze z účtu lze výběrem hotovosti z bankomatu nebo na přepážce, platbou kartou při nákupu nebo bezhotovostním převodem na jiný účet.

Běžné účty lze spravovat prostřednictvím tzv. přímého bankovníctví (telebanking, GSM banking, internet banking, homebanking) 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

3.1.2 Spořicí účet

Spořicí účet je důležitým depozitním bankovním produktem, který nabízejí všechny banky působící v České republice. Je zakládán zpravidla na dobu neurčitou. Je kombinací výhod běžného a termínovaného vkladu, tzn. klient má prostředky kdykoli k dispozici stejně jako u běžného účtu, ale zároveň jsou lépe zhodnoceny díky vyšším úrokovým sazbám. Banky nabízejí spořicí účty nejen v českých korunách, ale i v cizích měnách. K prostředkům na spořicím účtu je možný přístup prostřednictvím telefonního nebo elektronického bankovníctví.

K dalším výhodám spořicíh účtů se řadí i nízké riziko, protože vklad na spořicíh účtu je ze zákona pojištěn do výše 100 %. Některé bankovní instituce nabízejí spořicí účty bez nutnosti minimálního vkladu nebo jen s velice nízkým minimálním vkladem. Založení a vedení spořicího účtu je zdarma. Banky také umožňují využití automatických převodů z a na běžný účet.

Mezi nevýhody spořicího účtu patří nízké zhodnocení finančních prostředků a u některých bank je nutné vedení běžného účtu.

3.1.3 Termínovaný vklad

Termínovaný vklad je vklad na dobu určitou. Termínované vklady mohou být s výpovědní lhůtou, u nichž je pohyblivá úroková sazba, nebo bez výpovědní lhůty, u kterých je úroková sazba fixní. Vklady mohou být vedeny nejen v české měně, ale i v cizí měnách.

Termínovaný vklad může být propojen (např. prostřednictvím trvalého příkazu nebo automatického převodu) s běžným účtem, takže je možné lépe zhodnocovat disponibilní prostředky. [viz Kalabis (2005)]

Mezi výhody termínovaných vkladů je bezpečnost, jelikož vklad je ze zákona pojištěn. Termínovaný vklad je spojen s jednoduchou správou. Klient má možnost přístupu přes elektronické bankovníctví. Úroková sazba je u TV vyšší než u běžných a spořicíh účtů.

Termínované vklady se vyznačují nižší likviditou finančních prostředků. Předčasný výběr je sankcionován. Nevýhodou je i podmínka minimálního vkladu.

3.1.4 Vkladní knížka

Vkladní knížka je nejkonzervativnější vkladový produkt. Dříve velmi oblíbený, v současné době ztrácí na atraktivitě a je využíván především starší generací. Slouží k hotovostním operacím – umožňuje libovolné vkládání a vybírání finančních prostředků. Disponovat s vkladem lze po předložení vkladní knížky. Banky nabízejí vkladní knížky s výpovědní lhůtou (měsíční, čtvrtletní, pololetní, roční a dvouroční) a vkladní knížky bez výpovědní lhůty.

Výše úrokové sazby je ovlivněna výší vkladu a délkou výpovědní lhůty a v současnosti se pohybuje mezi 0,10 % až 3,0 % ročně. Úročení vkladních knížek bez výpovědní lhůty zdaleka nedosahuje ani 1 %. Tříprocentního zhodnocení lze dosáhnout, pokud se vloží zhruba stotisícová částka minimálně na tři roky. Na českém trhu se vyskytují i

tzv. *výherní vkladní knížky*, které jsou úročeny nulovou sazbou a jejich jediným výnosem je pravidelné slosování.

Mezi výhody vkladních knížek patří vedení zdarma i jednoduchá obsluha. Vklady jsou ze zákona pojištěny. K nevýhodám se řadí nízké úročení, které nedosahuje inflace. Prostředky uložené na vkladních knížkách jsou málo likvidní. Obsluhovat lze jen na pobočce.

Pojištění depozit u Fondu pojištění vkladů se vztahuje na všechny druhy účtů - běžné účty, spořicí účty, termínované účty i vkladní knížky. Podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, jsou všechny vklady v české měně i v cizí měně včetně úroků při splnění požadavků na identifikaci pojištěny. Identifikačními údaji jsou u fyzické osoby jméno, rodné číslo a bydliště, u právnické osoby název, IČO a sídlo firmy. Všechny banky a pobočky zahraničních bank jsou na základě zákona povinny se účastnit tohoto systému pojištění depozit.

Náhrada vkladateli se poskytuje v plné výši vložené částky, nejvýše ale v částce odpovídající 50 000 EUR pro jednu oprávněnou osobu u jedné banky. Systém pojištění pohledávek z vkladů se nevztahuje na směnky a jiné cenné papíry.

3.2 STAVEBNÍ SPOŘENÍ

Stavební spoření je spořicí produkt poskytovaný výhradně stavebními spořitelny. Je vhodný pro ty, kteří nepotřebují na delší dobu své uspořené finanční prostředky. Doba spoření není omezená, ale pokud klient nechce přijít o státní podporu, tak by mělo být stavební spoření uzavřeno nejméně na dobu šesti let. Po uplynutí této doby může klient smlouvu vypovědět a uspořené peníze použít, nebo může spořit dále za stejných podmínek do doby dosažení cílové částky.

Účastník platí měsíčně částku od 100 Kč až po 1500 Kč. Tuto částku mu stavební spořitelna úročí roční úrokovou sazbou. Dále mu stát přispívá ve výši 15% z naspořené roční částky, maximálně však z částky 20 000 Kč. To znamená, že maximální výše podpory za jeden rok, kterou lze od státu získat, je 3000 Kč. Další výhodou je, že výnosy, úroky a státní podpora jsou osvobozeny od daně z příjmů.

Úspory se mohou po ukončení spoření využít k libovolnému účelu, nejen k úvěrování rekonstrukcí, pořízení vlastního bydlení (koupi bytu) apod.. Účastník může uzavřít několik smluv o stavebním spoření.

K nevýhodám patří nízká likvidita. Pokud klient vypoví smlouvu o stavebním spoření před uplynutím šesti let, přichází o státní podporu. Dostane tedy jen svoje vklady a úroky. Navíc bude stavební spořitelnou sankciován.

Stavební spoření je upravováno zákonem č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření.

V České republice existuje pět stavebních spořitelen:

- Wüstenrot stavební spořitelna
- Českomoravská stavební spořitelna
- Modrá pyramida stavební spořitelna
- Raiffeisen stavební spořitelna
- Stavební spořitelna České spořitelny

Dle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, se pojištění u Fondu pojištění vkladů vztahuje i na finanční prostředky uložené u stavebních spořitelen. Náhrada se poskytuje v plné výši, maximálně však 50 000 EUR pro jednu oprávněnou osobu u jedné stavební spořitelny.

3.3 PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

„**Penzijním připojištěním** se rozumí shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijních fondů a od státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek penzijního připojištění.“ [viz Liška (2004), str. 427].

Výše příspěvku účastníka penzijního připojištění se stanovuje za kalendářní měsíc a musí být stanovena tak, aby vznikl nárok na státní příspěvek. Účastník tedy musí na svůj účet u penzijního fondu vložit nejméně 100 Kč. Horní hranice stanovena není, ale státní příspěvek se poskytuje maximálně do výše 500 Kč měsíčního příspěvku. Státní příspěvek je odstupňován podle výše měsíčního vkladu.

Měsíční platba	Státní příspěvek
100 – 199 Kč	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 – 299 Kč	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 – 399 Kč	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 – 499 Kč	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150 Kč

Tab.č.1: Státní příspěvek k penzijnímu připojištění

Další výhodou PP kromě státního příspěvku je daňová úleva. Účastník penzijního připojištění si může snížit základ daně. Nárok na daňovou úlevu získává účastník, který zaplatí za zdaňovací období (tj. kalendářní rok) více než 6000 Kč. Měsíčně to tedy znamená spořit alespoň 500 Kč. Částku nad 6000 Kč, kterou účastník zaplatil lze odečíst od základu daně. Maximální výše ročního daňového odpočtu je 12 000 Kč.

Penzijní připojištění patří k málo likvidním nástrojům. Pokud klient vypoví smlouvu o PP předčasně, přichází o státní příspěvky. V případě, že si uplatňoval daňovou úlevu, musí podat dodatečná daňová přiznání za všechny roky, kdy ji uplatňoval a musí vrátit peníze za takto sníženou daň finančnímu úřadu.

Vznik a činnost **penzijních fondů** vymezuje zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Penzijní fond je právnickou osobou se sídlem na území České republiky, která provozuje penzijní připojištění. Penzijní fond s prostředky hospodaří, tzn. že je investuje do cenných papírů, státních dluhopisů, ukládá na termínované účty, do movitých věcí i nemovitostí apod. Bezpečnost je zajištěna tím, že vklady i činnost penzijních fondů podléhá doзору Ministerstva financí ČR.

Výnosy penzijního fondu pocházejí zejména z úroků, dividend a příspěvků účastníků fondu. Zisk fondu je tvořen rozdílem mezi výnosy a náklady a je rozdělen následujícím způsobem: nejméně 5% zisku připadá do rezervního fondu, maximálně 10% si fond ponechává za svou správu a zbylých 85% se rozděluje mezi účastníky penzijního připojištění.

3.4 KAPITÁLOVÉ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Kapitálové životní pojištění představuje kombinaci pojistné ochrany a různých forem investování. Je to pojištění pro případ smrti, popř. dožití a spoření. To znamená, že část pojistného je určena na pokrytí rizika a druhá část je určena k investování. KŽP garantuje zhodnocení finančních prostředků ve výši technické úrokové míry, tj. 2,4 %. KŽP je dlouhodobý produkt. Aby došlo k maximalizaci zhodnocení, měla by se doba trvání pohybovat od deseti let výše.

V případě smrti klienta je pojišťovna povinna vyplatit jak pojistnou částku pro případ smrti, tak zhodnocení. V případě dožití pojišťovna vyplácí klientovi jen zhodnocení. Čím vyšší pojistnou částku klient sjedná pro případ smrti, tím bude dražší spoření. Proto by se měl klient před uzavřením smlouvy rozhodnout, zda chce spíše spořit nebo zajistit svou rodinu.

Stát podporuje kapitálové životní pojištění podobně jako penzijní připojištění. Část vynaložených peněz lze odečíst od základu daně. Pokud pojistník má uzavřeno kapitálové životní pojištění s dobou trvání minimálně pět let a po jejím ukončení mu bude více než 60 let, může si ročně od základu daně z příjmu odečíst až 12 000 Kč zaplaceného příspěvku, a to i v případě, že má uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

Kromě garantovaného minimálního zhodnocení finančních prostředků a daňové znatelnosti zaplaceného pojistného je také výhodou rozšíření rozsahu pojistné ochrany formou různých připojištění.

K nevýhodám patří, že nelze libovolně měnit nastavení pojištění a aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty pojištění. KŽP je málo likvidním instrumentem. Pokud klient ukončí předčasně smlouvu a v minulých letech uplatňoval daňovou úlevu, musí podat dodatečná daňová přiznání za všechny roky, kdy ji uplatňoval a musí vrátit peníze za takto sníženou daň finančnímu úřadu.

3.5 PODÍLOVÉ FONDY

Podílové fondy jsou organizačními složkami investičních společností. Soustřeďují cizí majetek, který investiční společnost za úplatu spravuje v souladu se statutem fondu. Činnost podílových fondů upravuje zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších novel. Podílový fond se vytváří prodejem cenných papírů, označovaných jako podílové listy. Jednotliví investoři nakupují podílové listy a stávají se podílníky na majetku příslušného podílového fondu, do kterého vložili svoje prostředky.

K výhodám podílových fondů patří diverzifikace rizika. Fondy umí lépe rozložit riziko a vytvořit portfolio z různých finančních nástrojů než individuální investor. Manažeři mají k dispozici více informací a času na správu portfolia. Pro investory je výhodná i daňová stránka. Pokud mají v držení podílové listy déle než půl roku, pak jsou příjmy z jejich prodeje osvobozeny od daně z příjmu fyzických osob.

Mezi nevýhody patří ztráta volnosti investora v rozhodování, kam bude investovat.

Podílový list je cenný papír, se kterým je spojeno právo podílníka na odpovídající podíl majetku v podílovém fondu a právo podílet se na výnosu z tohoto majetku. Podílový list může být vydán na jméno nebo na doručitele.

3.5.1 Druhy podílových fondů

Zákon stanovuje dva základní druhy podílových fondů:

- ❖ otevřený
- ❖ uzavřený

Otevřené podílové fondy jsou fondy, u nichž není počet emitovaných podílových listů předem stanoven a investor má právo na zpětné odkoupení podílového listu investiční společností za aktuální hodnotu čistého obchodního jmění připadající na podílový list. OPF musí investovat opatrněji než UPF, protože musí držet nezbytnou likviditu na eventuální zpětné prodeje.

V **uzavřených podílových fondech** je omezen prodej podílových listů a to buď počtem emitovaných listů nebo dobou jejich emise. Prodej probíhá do vyprodání všech podílových listů. Pokud je omezená doba prodeje, musí se po uplynutí této doby prodej ukončit bez ohledu na to, zda došlo k vyprodání všech podílových listů. [viz Liška (2004)] Uzavřený podílový fond vzniká na dobu určitou, poté se fond otevře, ohodnotí se majetek na věřitele a vypořádají se podílové listy. Cena podílových listů je určena nabídkou a poptávkou. Investoři nemají právo zpětného odkupu podílových listů. UPF se může pouštět do riskantnějších obchodů, jelikož nemusí udržovat likviditu.

Fondy se rozdělují dle jejich investičního zaměření na [viz Rejnuš (2001)] :

- fondy peněžního trhu
- fondy akciové
- fondy dluhopisové
- fondy smíšené (balancované)
- fondy zajištěné (garantované)
- fondy finančních derivátů
- fondy fondů a
- další fondy

Fondy peněžního trhu jsou nejvyhledávanějším druhem fondů. Investují především do krátkodobých velmi likvidních dluhových instrumentů, mezi které patří termínované vklady, pokladniční poukázky, depozitní směnky a certifikáty. V těchto fondech převažují investice se splatností do jednoho roku, jsou proto využívány pro krátkodobá zhodnocení.

Nenesou téměř žádné riziko. Na druhé straně však přinášejí nízké výnosy. Investoři v podstatě touto investicí jen uchovávají kupní sílu svých peněz.

Fondy akciové investují do akcií. Jednotlivé fondy se od sebe liší dle investičních strategií a jejich cílů. Některé fondy investují do známých a zavedených společností, které vyplácejí pravidelné dividendy. Jiné fondy riskují více a nakupují akcie neznámých společností nebo nových společností, které mají velkou perspektivu růstu. Akciové fondy patří mezi nejrizikovější fondy, ale v dlouhodobém horizontu jsou také nejziskovější. Tyto fondy investují minimálně 66 % svěřených prostředků do akcií, zbývající část do dluhopisů, termínovaných vkladů apod. Výnos je tedy výrazně ovlivněn vývojem na akciovém trhu.

Fondy dluhopisové investují prostředky do dluhopisů, obvykle vládních a podnikových a také do hypotečních zástavních listů nebo municipálních dluhopisů. Tyto fondy přinášejí svým podílníkům pravidelný příjem stejně jako dluhopisy, ale narozdíl od nich nemají fondy dobu splatnosti a zaručenou výplatu investovaných peněz. Výnosy z dluhopisů fond dále investuje, čímž zvyšuje hodnotu jeho majetku. Dluhopisové fondy jsou bezpečnější než akciové, ale i mezi nimi existuje řada vysoce rizikových fondů, které mají ve svém portfoliu vysoce úročené, zároveň i vysoce rizikové dluhopisy. Tyto fondy mohou investovat do akcií nejvýše 10 % svěřených prostředků, zbytek musí do dluhopisů. Celkový výnos fondu je ovlivněn výnosy dluhopisů, resp. výší úrokových sazeb, avšak také ho významně může ovlivnit akciová složka.

Mezi dluhopisové fondy patří i tzv. *high-yield funds*, které investují do junk bonds, dluhopisů s vysokým rizikem, ale také s vysokou výnosností.

Fondy smíšené (balancované) jsou kombinací fondů akciových, dluhopisových a peněžního trhu. V těchto fondech jde především o diverzifikaci, která má pomoci snížit investiční riziko. Podíly akcií, dluhopisů a peněžního trhu se mění v portfoliu podle pravidel uvedených ve statutu fondu. Tím, že je možné smíchat do fondu podíly jednotlivých cenných papírů, vznikají velké rozdíly ve výkonnosti a hlavně rizikovosti jednotlivých fondů. U fondu s vyšším podílem akcií bude cena logicky více kolísat. Při výběru smíšeného fondu je nutné prostudovat jeho investiční strategii, protože každý typ fondu je určen pro jinou skupinu investorů.

Fondy zajištěné jsou fondy, které jsou zakládány na určitou dobu (jedná se o dobu dvou až pěti let) a garantují zpravidla investovanou částku. Zajištění je vyváženo tím, že se investor dobrovolně vzdá části potencionálního zisku. Výnos se odvíjí od situace na trhu (vývoj akcií, vývoj indexu apod.). Tyto fondy jsou v podstatě nelikvidní. Investor z nich může předčasně vystoupit jen za cenu vysokých poplatků a ztráty nároku na garanci.

Fondy finančních derivátů jsou poměrně rizikové fondy, jejichž portfolio je tvořeno různými druhy finančních derivátů, zejména obchodovatelnými kontrakty typu futures a opcemi.

Fondy fondů jsou poměrně novým typem fondů. Tyto fondy nakupují do svého portfolia podílové listy jiných fondů, čímž dochází v podstatě k jakési diverzifikaci na druhou. Ovšem fondy fondů jsou často spjaty s vysokou nákladovostí - poplatky se platí dvakrát. To znamená, že se musí hradit všechny klasické náklady vznikající u všech fondů, mezi které patří náklady na správu portfolia, poplatky za obchodování a jiné fixní náklady, ale také se všechny tyto náklady platí ještě jednou na úrovni fondů, které nakupují do svého portfolia.

3.6 AKCIE

Akcie je cenný papír, s nímž je spojeno právo akcionáře jako společníka podílet se na řízení akciové společnosti nepřímo hlasováním o rozhodujících strategických otázkách podnikání, právo na jejím zisku ve formě dividendy a likvidačním zůstatku při zániku společnosti. Akcionář za závazky akciové společnosti neručí. Emitent - akciová společnost vydává akcie za účelem získání peněz pro svůj vznik nebo rozvoj svých aktivit. Počet akcií, jejich jmenovitá hodnota a výše kapitálu je určena stanovami společnosti. Součet jmenovitých hodnot všech vydaných akcií musí odpovídat výši základního kapitálu akciové společnosti.

Akcie existují ze zákona v listinné i zaknihované podobě a mohou znít na jméno i na majitele (doručitele). Převoditelnost u akcií na jméno může být stanovami omezena, ale ne vyloučena a musí být provedena rubopisem. Akcie na majitele se převádějí neomezeně.

Kurz akcií může kolísat v závislosti na očekávaných výsledcích společnosti, proto je tato vlastnost využívána ke spekulativnímu obchodování s akciemi a akciím se přezdívá spekulativní cenné papíry.

Valná hromada složená z akcionářů rozhoduje každý rok o výši dividendy v závislosti na dosaženém hospodářském výsledku. Pokud hospodaření akciové společnosti skončí ztrátou, dividendy se nevyplácejí.

3.6.1 Druhy akcií

Podle rozsahu práv akcionářů se akcie dělí na:

- kmenové (běžné) akcie
- prioritní (preferenční) akcie

Kmenová akcie je cenný papír, který investorovi zajišťuje proměnný příjem hotovosti ve formě dividend a v případě prodeje také investorovi poskytuje kapitálový zisk nebo kapitálovou ztrátu. Tyto akcie dále umožňují vlastníkovu podílet se na řízení akciové společnosti (hlasovací právo na valné hromadě), právo na podíl na likvidačním zůstatku při zániku akciové společnosti a předkupní právo na nové akcie. Nemají pevné datum splatnosti. Jsou snáze prodejné než prioritní akcie nebo obligace, protože jejich výnos je obvykle vyšší. Ale jsou pro investora riskantnější, protože nemusí dojít k výplatě dividend. Jedná se o nejrozšířenější a nejobchodovanější typ akcií na veřejném kapitálovém trhu.

Prioritní akcie je cenný papír s pevným výnosem, jehož majitelé mají přednostní právo na výplatu dividend i na likvidačním zůstatku před majiteli kmenových akcií. Vlastníci se nemohou podílet na řízení akciové společnosti (hlasovací právo na valné hromadě). Dividendy jsou obvykle pevně stanoveny a nejsou závislé na dosaženém výsledku hospodaření. Souhrn jmenovitých hodnot prioritních akcií nesmí překročit polovinu základního kapitálu akciové společnosti.

3.7 DLUHOPISY

Dluhopis je cenný papír, s nímž je spojeno právo požadovat splacení dlužné částky ve jmenovité hodnotě dluhopisu ke dni jeho splatnosti a vyplacení výnosů z něho plynoucích, a také povinnost emitenta tato práva uspokojit. Emitent nabízí dluhopisy investorům, kteří jsou ochotni vložit do jeho cenných papírů své finanční prostředky. Dluhopis je v podstatě půjčkou, kterou poskytuje jeho nový majitel emitentovi. Jeho výnos je zpravidla stanoven pevnou nebo proměnlivou sazbou, popř. kombinací obou sazeb.

Nominální hodnoty dluhopisů jsou splatné jednorázově k určitému datu nebo splátkami ve stanovených termínech.

Dluhopis může být vydán v listinné nebo zaknihované podobě, na doručitele nebo na jméno. Povolení k emisi dluhopisů uděluje Česká národní banka.

Investice do dluhopisů představují obvykle nižší riziko než investice do akcií, protože jsou dluhopisy zajištěny majetkem dlužníka. Pokud by emitent nesplnil svůj závazek, tj. nevyplatil investorovi ve sjednaný den zapůjčenou částku, pak by mohl být majetek společnosti prodán a z jeho výnosu by byla zaplacen pohledávka.

Nevýhodou dluhopisů je jejich výnos, který je nižší než u dividend. Investor se nemůže podílet na rozhodování podniku

3.7.1 Druhy dluhopisů

Dluhopisy se člení podle emitentů na:

- státní
- komunální
- pokladniční poukázky
- zaměstnanecké
- podnikové
- bankovní

Státní dluhopisy jsou cennými papíry vydávané vládou, např. k pokrytí schodku státního rozpočtu, k budování dopravní infrastruktury apod. Tyto dluhopisy jsou pro investory velmi oblíbené, protože představují velkou jistotu návratnosti investovaných prostředků. Mají ale poměrně nízké zhodnocení.

Komunální dluhopisy jsou dluhopisy emitované obcemi nebo bankami, které ze získaných prostředků za prodej dluhopisů poskytují obcím úvěry např. na zdokonalení infrastruktury apod. Obce za jejich splácení ručí celým svým majetkem. Investorům nabízejí jistotu návratnosti, solidní zhodnocení, možnosti předčasného odkupu, daňové úlevy atd. Komunální dluhopisy jsou určeny spíše pro institucionální investory (např. pojišťovny, penzijní fondy apod.). Tyto dluhopisy se splácejí ze státního nebo z obecního rozpočtu.

Pokladniční poukázky jsou dluhopisy vydávané centrální bankou. Zaručují vysokou jistotu návratnosti. Jejich doba splatnosti je zpravidla kratší než u státních dluhopisů. Jmenovité hodnoty pokladničních poukázek jsou vyšší, čímž nejsou dostupné pro každého investora. Neobchoduje se s nimi na burze cenných papírů.

Zaměstnanecké dluhopisy jsou dluhopisy, které vydávají firmy pro vlastní zaměstnance. Pokud zaměstnanec rozváže pracovní poměr, má nárok na prodej dluhopisů za jmenovitou hodnotu a podíl úroků.

Podnikové dluhopisy jsou cenné papíry, které vydávají podniky pro širokou investorskou veřejnost. Tyhle dluhopisy jsou rizikovější, avšak nesou vyšší úrok než státní a komunální dluhopisy. Zpravidla je emitují jen velké a známé společnosti.

Bankovní dluhopisy jsou emitované bankovními institucemi.

Dluhopisy se mohou členit i dle doby splatnosti na:

- krátkodobé
- střednědobé
- dlouhodobé

Krátkodobé dluhopisy jsou cenné papíry se splatností do pěti let. Patří k nim státní pokladniční poukázky, depozitní certifikáty nebo komerční papíry.

Střednědobé dluhopisy mají dobu splatnosti od pěti do deseti let

Dlouhodobé dluhopisy jsou dluhopisy, jejichž doba splatnosti je nad deset let.

4 MARKETINGOVÝ PRŮZKUM

4.1 PŘÍPRAVA A REALIZACE PRŮZKUMU

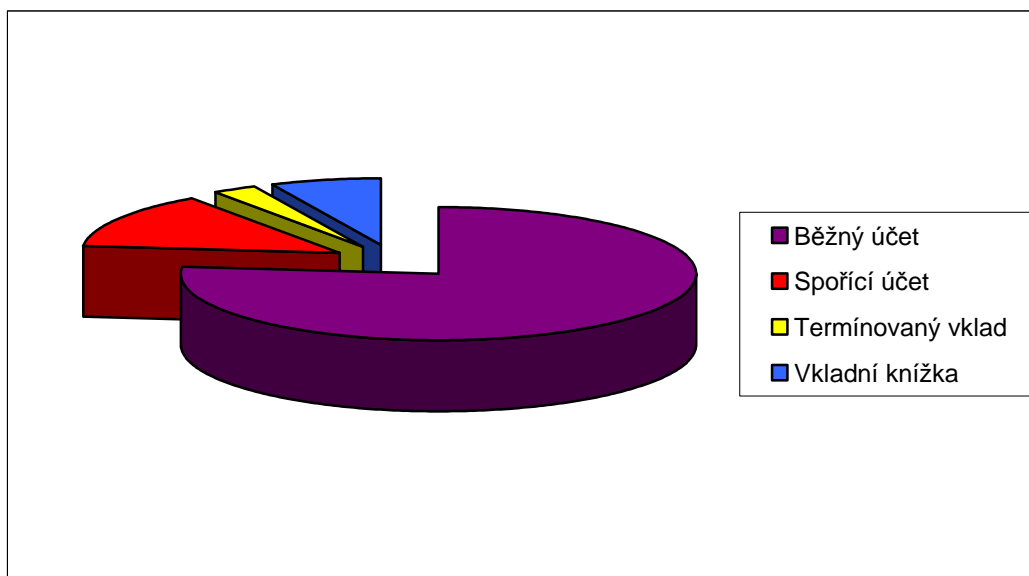
Sběr informací byl proveden přímým dotazováním. Dotazník byl vytvořen v listinné podobě. V Havířově a Ostravě bylo rozdáno 67 dotazníků, z nichž 3 se nevrátily a 4 dotazníky byly neúplně vyplněny. Zpracováno a použito bylo tedy 60 dotazníků. Respondenti byli rozděleni do skupin dle pohlaví, věku, povolání, vzdělání a příjmu. Cílem marketingového průzkumu bylo zjistit způsoby ukládání volných finančních prostředků drobnými investory.

Zadání dotazníku se nachází v příloze č. 1.

4.2 VYHODNOCENÍ

1. Které bankovní produkty používáte?

Dotazník vyplnilo 92 % respondentů, kteří si svou hotovost ukládají na běžné účty. Své finanční prostředky zhodnocuje 17 % dotázaných pomocí spořicích účtů. Vkladní knížku využívá 8 % klientů. Malý zájem je o termínované vklady, které používá jen 3 % dotázaných.

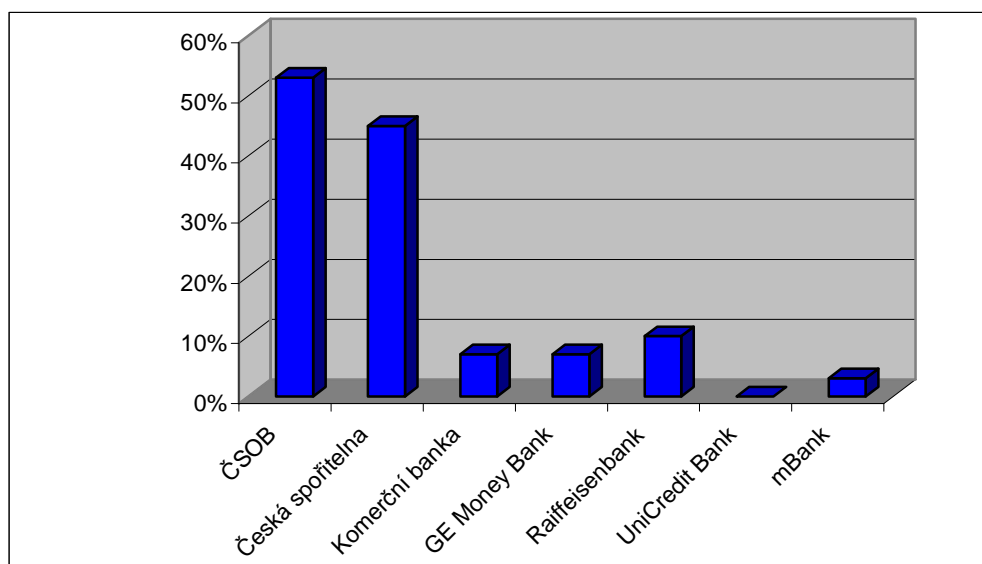

Graf č.4.2.1: Bankovní produkty

2. Které z těchto bankovních institucí využíváte?

Přestože v České republice existuje mnoho bankovních institucí, většina českých obyvatel je klienty Československé obchodní banky (ČSOB) a České spořitelny. 53 %

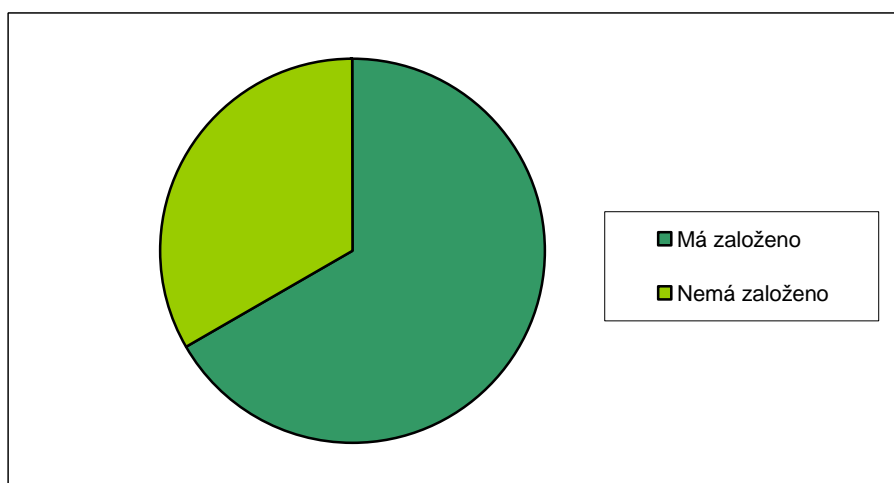
respondentů využívá služeb ČSOB. 45 % dotázaných je klienty České spořitelny. Třetí největší zastoupení dle výsledků průzkumu má Raiffeisenbank s 10 %. Komerční banka a GE Money Bank dopadly shodně, obě mají 7 % klientů. Na mBank připadá pouze 3 % respondentů. UniCredit Bank nezvolila v dotazníku žádná osoba. Jeden respondent uvedl Poštovní spořitelnu, která ale patří pod ČSOB.

Graf č. 4.2.2: Bankovní instituce

3. Máte založeno stavební spoření?

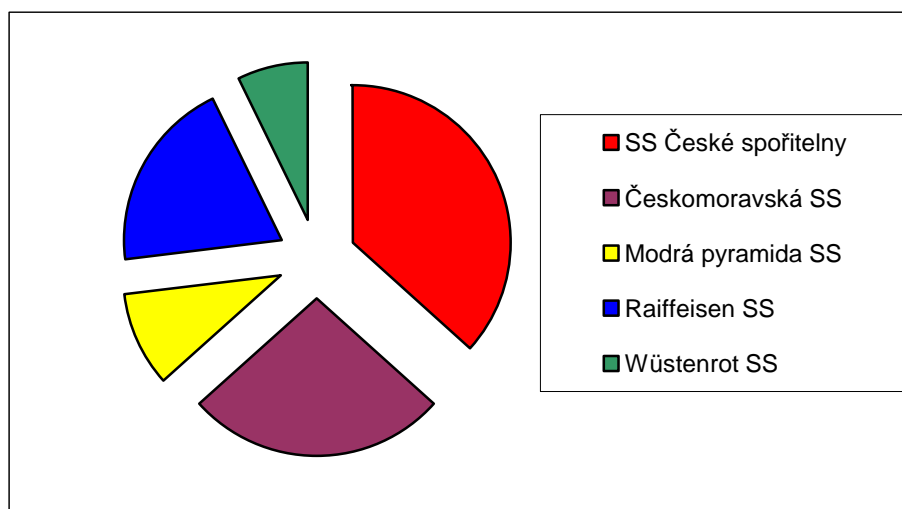
67 % osob odpovědělo v dotazníku, že má založeno stavební spoření.

Graf č.4.2.3: Stavební spoření

4. U které stavební spořitelny máte stavební spoření uzavřeno?

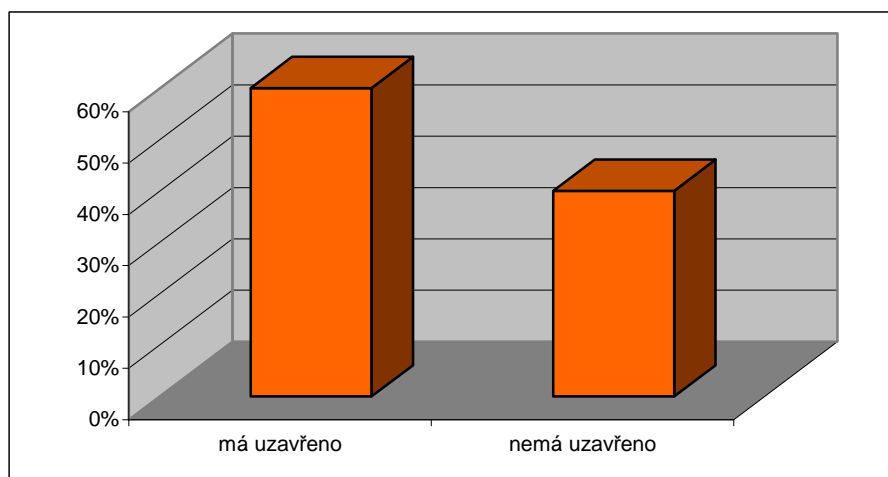
Na českém trhu se nachází 5 stavebních spořitel, přesto nejčastější odpovědi byly dvě následující stavební spořitelny. 38 % respondentů odpovědělo, že má uzavřenou smlouvu o stavebním spoření se Stavební spořitelnou České spořitelny a Českomoravská stavební spořitelna má 27 % klientů. Dotazníky dále vyplnilo 20 % klientů Raiffeisen stavební spořitelny. 10 % respondentů označilo jako odpověď Modrou pyramidu stavební spořitelny. Nejmenší zastoupení měla Wüstenrot stavební spořitelna, jejichž klienti tvořili jen 8 % dotázaných.

Graf č. 4.2.4: Stavební spořitelny

5. Máte uzavřeno PP?

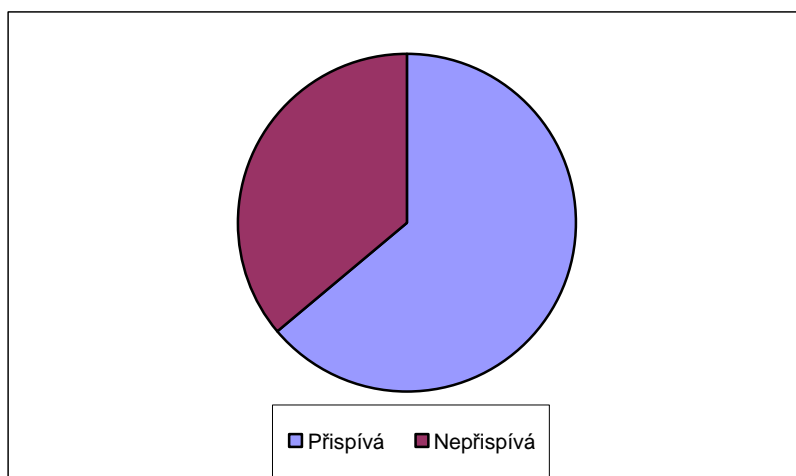
60 % dotázaných se u této otázky vyjádřilo, že má uzavřeno penzijní připojištění.

Graf č. 4.2.5: Penzijní připojištění

6. Přispívá Vám na penzijní připojištění Váš zaměstnavatel?

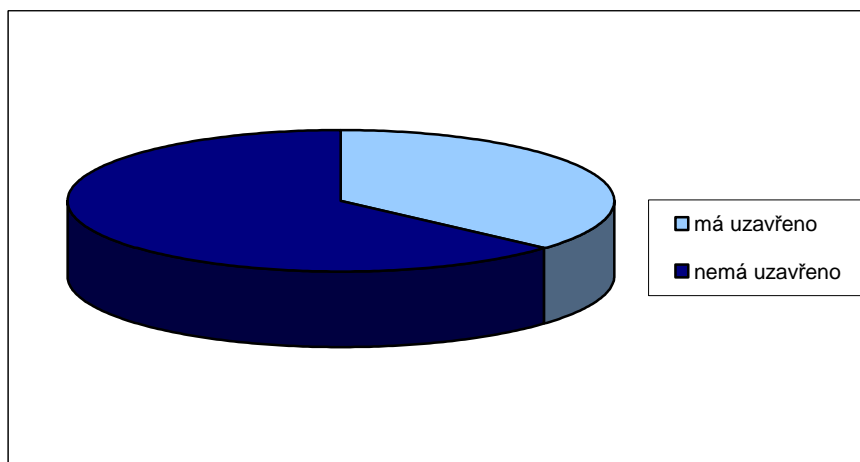
64 % respondentům přispívá na penzijní připojištění jejich zaměstnavatel.

Graf č.4.2.6: Příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění

7. Máte uzavřeno kapitálové životní pojištění?

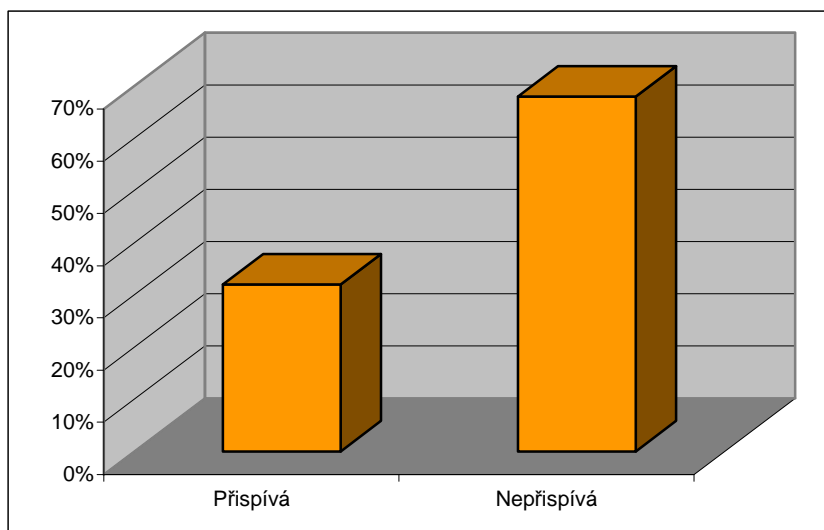
Dotazník vyplnilo 37 % respondentů, kteří mají uzavřeno kapitálové životní pojištění.

Graf č. 4.2.7: Kapitálové životní pojištění

8. Přispívá Vám na něj zaměstnavatel?

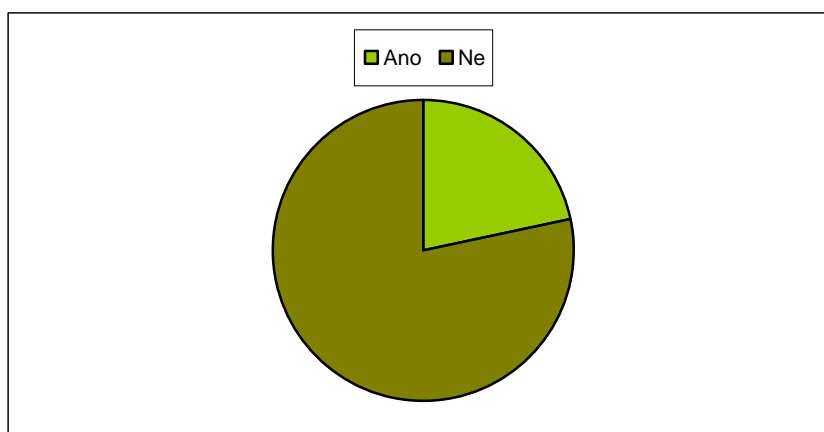
Z výsledků dotazníků je patrné, že 32 % zaměstnavatelů přispívá svým zaměstnancům na kapitálové životní pojištění.

Graf č. 4.2.8: Příspěvek zaměstnavatele na kapitálové životní pojištění

9. Investujete peněžní prostředky do podílových fondů?

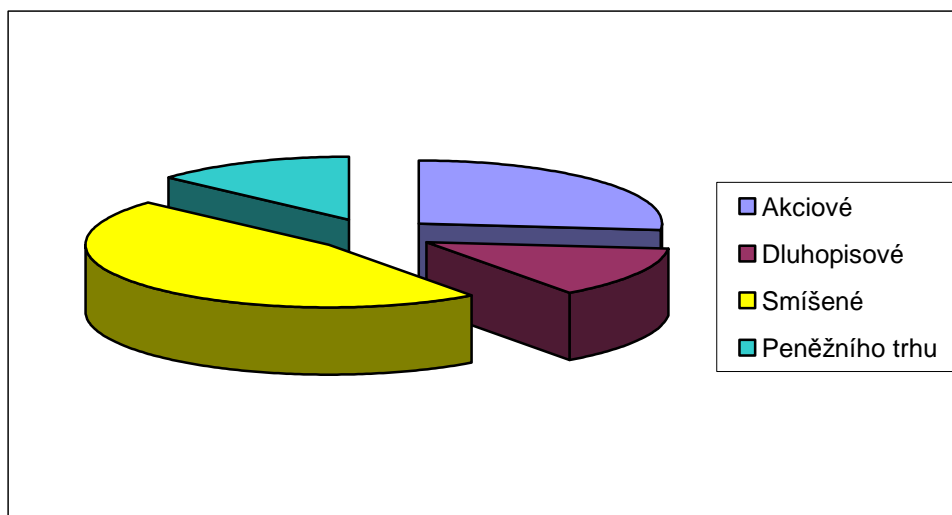
Na otázku kladně odpovědělo 22 % respondentů.

Graf č. 4.2.9: Podílové fondy

10. Do jakých fondů investujete?

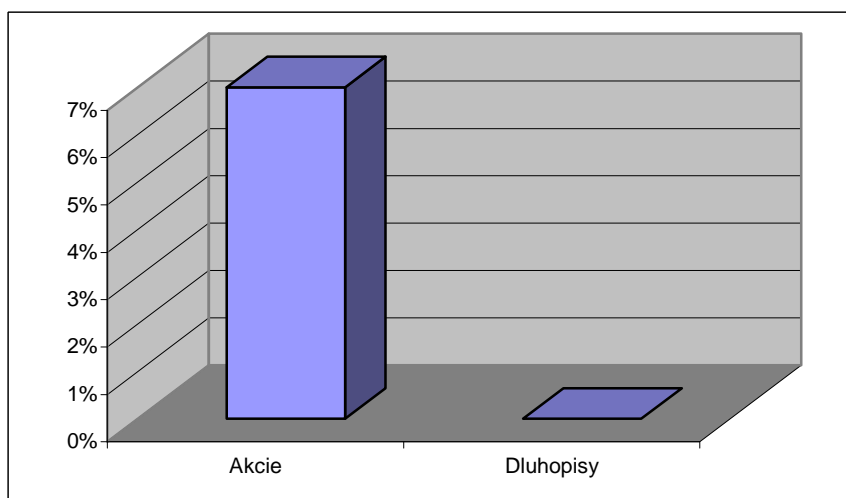
Více než polovina respondentů investuje do smíšených podílových fondů (54 %). Druhou nejčastější odpovědí na otázku byly akciové podílové fondy (31 %). Do fondů peněžního trhu a dluhopisových fondů investuje v obou případech 15 % dotázaných.

Graf č. 4.2.10: Druhy podílových fondů

11. Investujete do akcií nebo do dluhopisů?

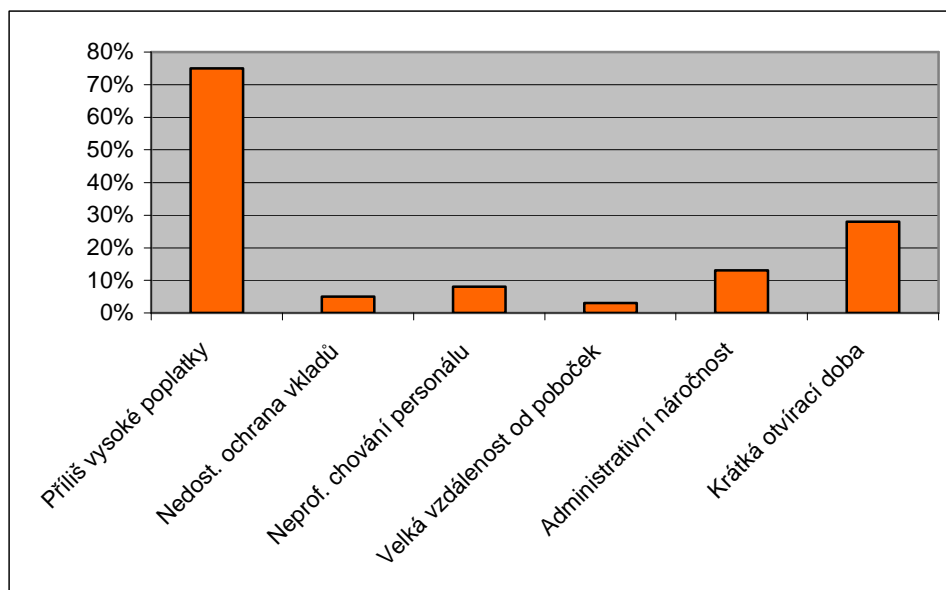
Do akcií investuje pouhých 7 % osob, kteří vyplnili dotazník. Do dluhopisů neinvestuje žádný respondent.

Graf č. 4.2.11: Akcie a dluhopisy

12. Co Vám vadí na službách finančních institucí?

75 % respondentů odpovědělo na otázku, že se jim nelíbí příliš vysoké poplatky u jednotlivých produktů. S krátkou otvírací dobou nesouhlasí 28 % klientů. 13 % dotázaných vadí administrativní náročnost. Neprofesionální chování personálu vadí 8 % respondentů. 5 % klientů si myslí, že jsou nedostatečně chráněny vklady. Pouze 3 % osob nejsou spokojeni se vzdáleností jejich bydliště od poboček finančních institucí.

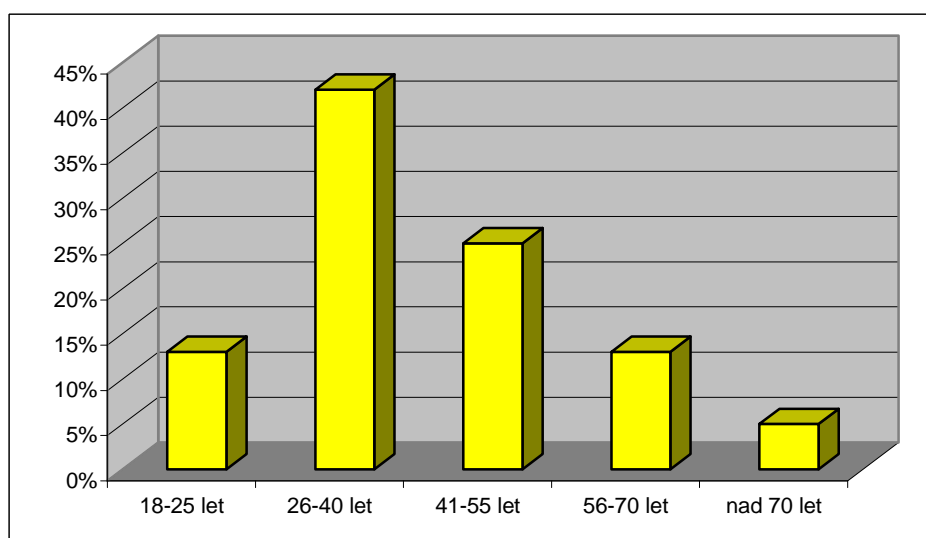
Graf č. 4.2.12: Nespokojenost se službami finančních institucí

13. Jste muž nebo žena?

Celkem vyplnilo dotazník 60 respondentů, 30 žen a 30 mužů.

14. Váš věk je?

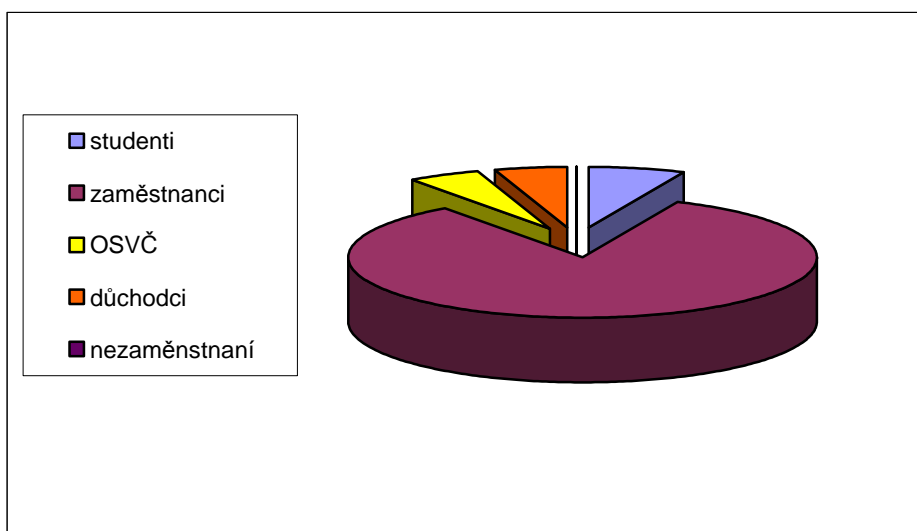
Největší zastoupení (42 %) měla věková kategorie 26 až 40 let. S 25 % následuje skupina osob ve věku 41 až 55 let. Na otázky v dotazníku odpovědělo také 13 % osob ve věku 18 až 25 let stejně jako osob ve věku 56 až 70 let. Nakonec dotazník vyplnilo i 5 % osob starších 70 let.

Graf č. 4.2. 13: Věk

15. Jste student, zaměstnanec, OSVČ, důchodce nebo nezaměstnaný?

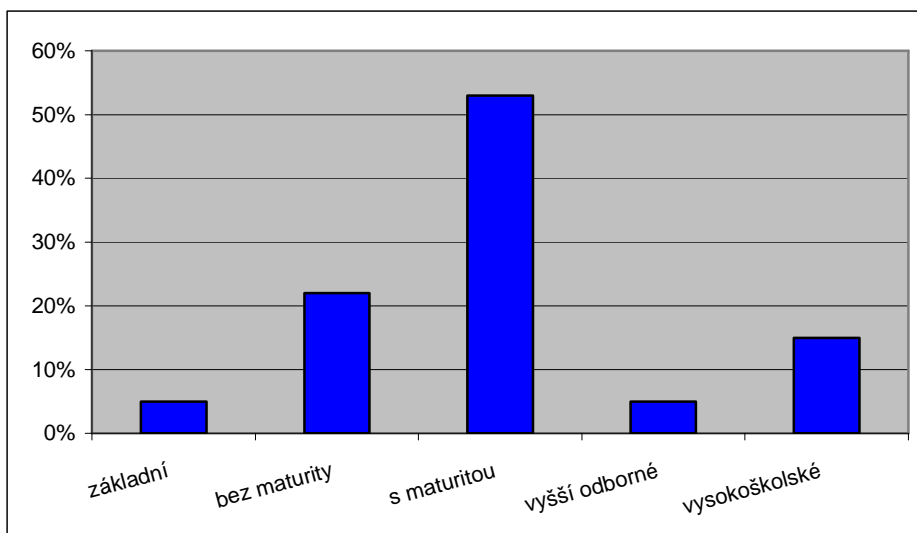
Největší skupinu respondentů tvořili zaměstnanci, jichž bylo 83 %. Dotazník vyplnilo 7 % studentů, z toho polovinu tvořili studenti, kteří již vykonávají závislou činnost. V neposlední řadě na otázky odpovědělo 5 % osob samostatně výdělečně činných a 5 % důchodců. Žádný respondent nebyl nezaměstnaný.

Graf: č. 4.2.14: Povolání

16. Vaše nejvyšší vzdělání je?

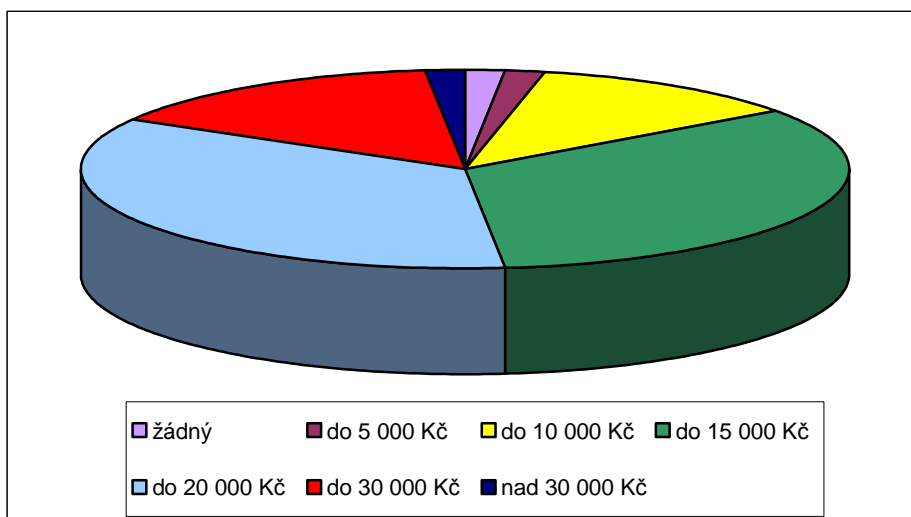
Více jak polovina respondentů (53 %) dosáhla středoškolského vzdělání s maturitou. 22 % osob, kteří odpověděli na otázky, jsou středoškoláci bez maturity. 15 % dotázaných má vysokoškolské vzdělání. Dotazník vyplnilo 5 % respondentů se základním vzděláním a 5 % s vyšším odborným vzděláním.

Graf č. 4.2.15: Vzdělání

17. Váš čistý měsíční příjem je?

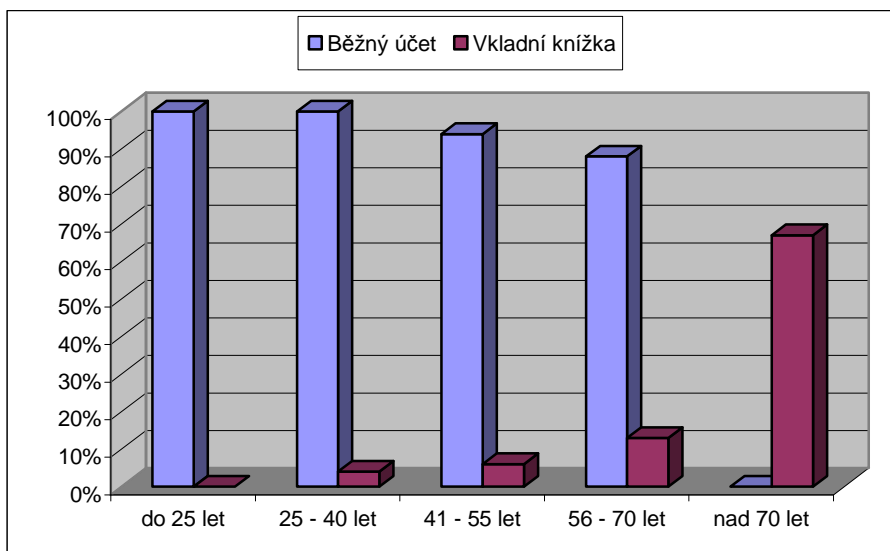
35 % dotázaných má příjem do 20 000 Kč a 33 % do 15 000 Kč. Na otázky dále odpovědělo 15 % osob, jejichž příjem je do 30 000 Kč. 12 % respondentů dostává měsíčně plat do 10 000 Kč. Dotazník také vyplnily 2 % osob s nulovým příjmem, také s příjmem do 5 000 Kč a s příjmem nad 30 000 Kč.

Graf č. 4.2.16: Příjem

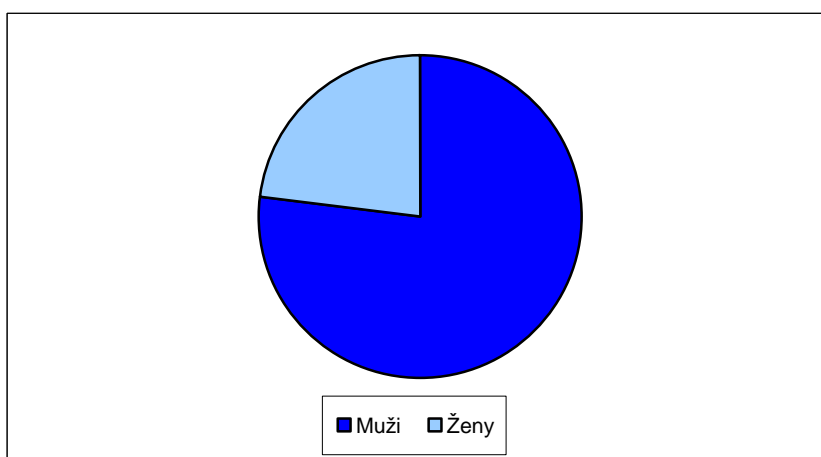
4.3 DALŠÍ VÝSLEDKY

1. Dříve se disponibilní finanční prostředky ukládaly na vkladní knížky, v dnešní době na bankovní účty. Naopak vkladní knížky už jsou zcela na ústupu, hotovost na ní má v podstatě jen starší generace.

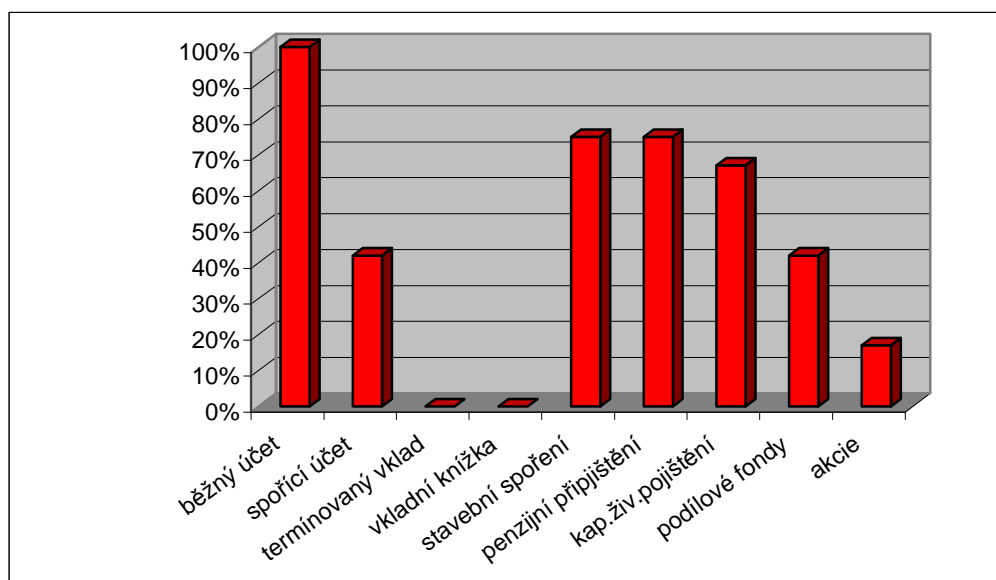
Graf č. 4.3.1: Zhodnocování na běžných účtech a vkladních knížkách

2. Z výsledků dotazníku vyplynulo, že do podílových fondů investuje pouhých 22 % respondentů (viz otázka č. 9). Tímto způsobem své peněžní prostředky zhodnocují častěji muži (77 %) než ženy.

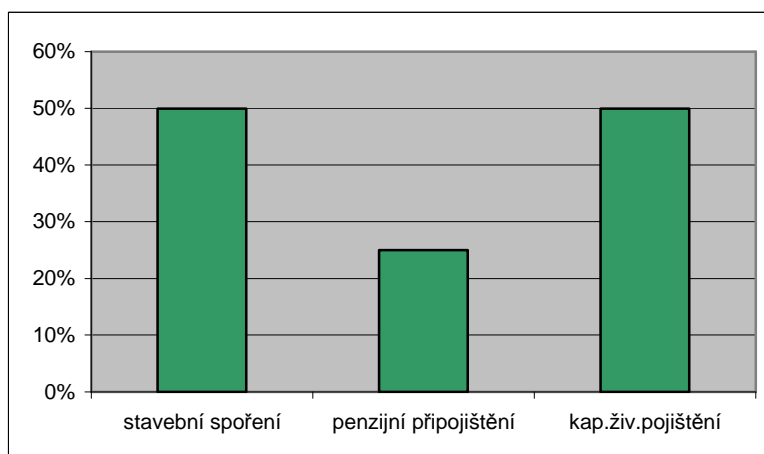
Graf č. 4.3.2: Investování mužů a žen do podílových fondů

3. Absolventi vysokých škol a vyšších odborných škol ukládají svou hotovost na běžné účty, vkladní knížku nebo termínovaný vklad nevyužívá žádný z nich. Nejčastěji zhodnocují své finanční prostředky formou stavebního spoření (75 %), penzijního připojištění (75 %) a kapitálového životního pojištění (67 %). 42 % vysokoškoláků využívá možnost investování do podílových fondů a 17 % do nákupu akcií.

Graf č. 4.3.3: Investování vysokoškoláků

4. Mladí lidé mají nízký zájem o investování peněžních prostředků do penzijních fondů, jen 25 % lidí ve věku 18 až 26 let má uzavřeno penzijní připojištění. Naopak upřednostňují uzavírání smluv se stavebními spořitelny a životními pojišťovnami. Polovina z nich má založeno stavební spoření a kapitálové životní pojištění.

Graf č. 4.3.4: Investování osob ve věku 18 až 26 let

5 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, do kterých investičních nástrojů investují disponibilní finanční prostředky drobní investoři. Z výsledků marketingového průzkumu vyplývá, že Češi jsou v oblasti nakládání s finančními prostředky konzervativní. Mnozí nechávají své úspory na bankovních účtech, i když ty nepřinášejí téměř žádné výnosy. Většina lidí totiž o svých financích uvažuje pouze v krátkodobém horizontu a proto jim díky vysoké likviditě běžné účty zcela vyhovují.

Mezi nejvyužívanější investiční produkty patří stavební spoření, penzijní připojištění a kapitálové životní pojištění. Stavební spoření je díky státní podpoře výhodnou formou uložení úspor. Navíc jsou prostředky na stavebním spoření stejně jako úspory na bankovním účtu bezpečné, protože jsou ze zákona pojištěny.

Lidé si jsou vědomi nutnosti zabezpečení na stáří a uzavírají smlouvy s penzijními fondy. V neposlední řadě také uzavírají kapitálová životní pojištění, která nejen zabezpečí rodinu v případě realizace rizika ale přinese zhodnocení finančních prostředků. Navíc kapitálové životní pojištění stejně jako penzijní připojištění umožňuje daňové úlevy. Z průzkumu jsme zjistili, že zaměstnavatelé přispívají častěji na penzijní připojištění než na kapitálové životní pojištění.

Většina lidí se domnívá, že investování do akcií, podílových fondů a podobných produktů je velmi rizikové, proto se tyto investice rozvíjejí velmi pomalu. Nejoblíbenějšími podílovými fondy jsou smíšené a akciové fondy. Jen málo českých investorů je ochotno riskovat své finanční prostředky a uložit je do nákupu akcií. Naopak trvale klesá zájem o vkladní knížky a termínované vklady.

Lidé vědí, že o peníze je potřeba pečovat, aby jejich hodnota rostla, ale neřídí se tím. Uvědomují si, že nejsou finančně nezávislí a zajištění do budoucna, ale přesto investování odkládají. Ale čím menší příjmy nebo majetek mají, tím spíše by měli snažit o zhodnocování finančních prostředků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BÁRTOVÁ, H. a BÁRTA, V. *Marketingový výzkum trhu*. 1. vydání. Praha: Economia, 1991. 107 s. ISBN 80-85378-09-4

JÍLEK, J. *Finanční trhy*. 1. vydání. Praha: Grada, 1997. 527 s. ISBN 80-7169-453-3

JÍLEK, J. *Finanční trhy a investování*. 1. vydání. Praha: Grada, 2009. 648 s. ISBN 978-80-247-1653-4

KALABIS, Z. *Bankovní služby v praxi*. 1. vydání. Brno: Computer Press. 2005. 148 s. ISBN 80-251-0882-1

KOHOUT, P. *Investiční strategie pro třetí tisíciletí*. 2. rozš. vydání. Praha: Grada Publishing, 2001. 230 s. ISBN 80-247-0074-3

LIŠKA, V., GAZDA, J. a kol. *Kapitálové trhy a kolektivní investování*. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2004. 525 s. ISBN 80-86419-63-0

PAVLÁT, V. a kol. *Kapitálové trhy*. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2003. 296 s. ISBN 80-86419-33-9

POLÁCH, J., GERLICH, P. a kol. *Bankovníctví a kapitálové trhy, Část – Kapitálové trhy*. 1. vydání. Ostrava: VŠB-TUO, Ekonomická fakulta, 1999. 169 s. ISBN 80-7078-641-8

REJNUŠ, O. *Teorie a praxe obchodování s cennými papíry*. 1. vydání. Praha: Computer Press, 2001. 257 s. ISBN 80-7226-571-7

SHARPE, W. F. a ALEXANDER, G. J. *Investice*. 4. vydání. Praha: Victoria Publishing, 1994. 810 s. ISBN 80-85605-47-3

SYROVÝ, P. *Investování pro začátečníky*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2005. 108 s. ISBN 80-247-1366-7

ŠENKÝŘOVÁ, B. a kol. *Bankovníctví I.* 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 1997. 264 s. ISBN 80-7169-464-9

VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování.* 2. přeprac. vydání. Praha: Ekopress, 2005. 465 s. ISBN 80-86929-01-9

INTERNETOVÉ ZDROJE:

www.finance.cz

www.mesec.cz

ZÁKONY:

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění a státním příspěvku ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM ZKRATEK:

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
KŽP	kapitálové životní pojištění
OPF	otevřený podílový fond
PP	penzijní připojištění
SS	stavební spoření
UPF	uzavřený podílový fond
Tab.	tabulka
tj.	to je
TV	termínovaný vklad
tzn.	to znamená

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. 5. 2010

.....
Veronika Římanová

Adresa trvalého pobytu studenta:

U Topolů 7/690, Havířov – Prostřední Suchá, 73564

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník

Dotazník

Dobrý den, jsem studentkou Ekf VŠB-TU Ostrava. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku, který bude sloužit k vypracování mé bakalářské práce na téma Investování volných finančních prostředků drobnými investory. Vámi vybrané odpovědi, prosím, zakřížkujte. U některých otázek je možné vybrat více možností. Děkuji za vyplnění, Veronika Římanová

1. Které bankovní produkty používáte?
 - ☐ Běžný účet
 - ☐ Spořicí účet
 - ☐ Termínovaný vklad
 - ☐ Vkladní knížka
2. Kterou z těchto bankovních institucí využíváte?

☐ ČSOB	☐ Raiffeisenbank
☐ Česká spořitelna	☐ UniCredit Bank
☐ Komerční banka	☐ mBank
☐ GE Money Bank	☐ Jiná:
3. Máte založeno stavební spoření?
 - ☐ Ano
 - ☐ Ne (pokud ne, pokračujte otázkou č. 5)
4. U které stavební spořitelny máte uzavřeno stavební spoření?
 - ☐ Stavební spořitelna České spořitelny
 - ☐ Českomoravská stavební spořitelna
 - ☐ Modrá pyramida stavební spořitelna
 - ☐ Raiffeisen stavební spořitelna
 - ☐ Wüstenrot stavební spořitelna
5. Máte uzavřeno penzijní připojištění?
 - ☐ Ano
 - ☐ Ne (pokud ne, pokračujte otázkou č. 7)
6. Přispívá Vám na penzijní připojištění zaměstnavatel?
 - ☐ Ano
 - ☐ Ne
7. Máte uzavřeno kapitálové životní pojištění?
 - ☐ Ano
 - ☐ Ne (pokud ne, pokračujte otázkou č. 9)
8. Přispívá Vám na životní pojištění zaměstnavatel?
 - ☐ Ano
 - ☐ Ne
9. Investujete peněžní prostředky do podílových fondů?
 - ☐ Ano
 - ☐ Ne (pokud ne, pokračujte otázkou č. 11)

10. Do jakých fondů investujete?

- ☐ Akciové
- ☐ Dluhopisové
- ☐ Smíšené
- ☐ Peněžního trhu
- ☐ Zajištěné
- ☐ Jiné:

11. Investujete do:

- akcií?
☐ Ano ☐ Ne
- dluhopisů?
☐ Ano ☐ Ne

12. Co Vám vadí na službách finančních institucí?

- ☐ Příliš vysoké poplatky
- ☐ Nedostatečná ochrana vkladů
- ☐ Neprofesionální chování personálu
- ☐ Velká vzdálenost poboček od místa bydliště
- ☐ Administrativní náročnost
- ☐ Krátká otvírací doba
- ☐ Jiné:

13. Jste:

- ☐ Muž
- ☐ Žena

14. Váš věk je:

- ☐ Do 25
- ☐ 26 – 40
- ☐ 41 – 55
- ☐ 56 – 70
- ☐ nad 70

15. Jste:

- ☐ Student
- ☐ Zaměstnanec
- ☐ Osoba samostatně výdělečně činná
- ☐ Důchodce
- ☐ Nezaměstnaný

16. Vaše nejvyšší vzdělání je:

- ☐ Základní
- ☐ Středoškolské bez maturity
- ☐ Středoškolské s maturitou
- ☐ Vyšší odborné
- ☐ Vysokoškolské

17. Váš čistý měsíční příjem je:

- ☐ žádný
- ☐ Do 5 000 Kč
- ☐ Do 10 000 Kč
- ☐ Do 15 000 Kč
- ☐ Do 20 000 Kč
- ☐ Do 30 000 Kč
- ☐ Nad 30 000 Kč

